

2. lpp. **Sadarbība un mijiedarbība.
Saruna ar Ēriku Kļaviņu.**
3. lpp. **Mežabrāļi, sīrupa upe
un dīvains trompetes solo.**
4. lpp. **Toma Priedoliņa ceļš uz brīvību.**
5. lpp. **Ieva Zdanovska
par lībisko sevī un nometnē.**
6. lpp. **levlejām trīsdesmit!**
6. lpp. **Daži skaitļi pārdomām,
mācību gadu uzsākot.**

Redaktora vārdi

Kāpēc mūs sit?

Nesen kāds zināms cilvēks pārdzīvoja, ka priekšnieks noniecinājis viņa ģērbšanās stilu. Nu tā, iznīcinoši, ka uz brīdi pat dzīvot negribas.

Domāju, ka ar gaumi nopeltajam viss ir kārtībā. Ar pašapziņu gan ne.

Sagadījās, ka nupat biju intervējis priesteri Tomu Priedoliņu. Toms vaicā: vai viena no mūsu bēdām nav atkarība no citu viedokļa? Ko cits nodomās un ko teiks par mani — par apģērbu, par izteiktām patiesākajām domām?

Iespējams, kāds mani nopeļ pilnīgi nepelnīti. Visdrīzāk tā ir nopelēja paša problēma. Bet mana ir tā, ka esmu vājš, ka neesmu fronte sevī. Un ļoti var būt, ka es to kritizētāju neesmu velti sastapis. Paldies par uzrādīto vājumu! Kas zina, man vēl ir laiks kļūt stiprākam.

Bet stiprs ir brīvais. Tāds neapvainosies par niekiem, neņems ļaunā nepatiesus pārmējumus un pamatotus aizrādījumus — arī ne. Un Toms runā arī par ceļu uz brīvību.

Alnis Auziņš

Putni salido desmito reizi

13. VIII Dundagā pulcējās pašvaldības, kuru ģerboņus rotā kāds putns. Vārds «salidojums» reizēm šķiet mazliet nobružāts, taču šajā gadījumā ir īsti vietā. Desmitajā salidojumā līdztekus mājiniekiem, kas, ģerboni grozot un papildinot, medni nav pazaudējuši, piedalījās ciemiņi no Ērgļiem, Gulbenes un Rubenes (saprotams, kas par putniem!), no Preiļiem (krauklis), Staiceles (stārķis), Smārdes (dzērve) un Lubānas (pīle).

• Preiļiešu «krauklis» uzlaiko Dundagas «medņa» spalvas.

Vēlēšanas gaidot

Visi Latvijas pilsoņi, kas sasnieguši 18 gadus, var vēlē Saeimu. Balsot var jebkurā vēlēšanu iecirknī Latvijā, taču katrā vēlēšanu apgabalā kandidātu saraksti ir atšķirīgi. Dundagas novadā varēs vēlē 5 iecirkņos: Dundagā, Pils ielā 14 Dundagas pili, tālr.: 63237859; Mazirbē, Mazirbes internātskolā, tālr.: 26535221, Vīdalē, Vīdales skolā, tālr.: 63254309; Kaļķos, Vārpniekos, tālr.: 63200897 un Kolkā, Kolkas tautas namā, tālr.: 29174294.

Vēlēšanu dienā 17. IX visi vēlēšanu iecirkņi būs atvērti no plkst. 7.00 līdz 20.00.

Lai būtu vieglāk izvēlēties, no 7. IX līdz pat vēlēšanu dienai visos vēlēšanu iecirkņos varēs iepazīties ar deputātu kandidātu sarakstiem, ziņām par katru deputāta kandidātu, priekšvēlēšanu programmām, vēlēšanu kārtību. Iecirkņu darba laiki ir izlikti pie

iecirkņiem, publicēti novada domes, kā arī Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) internetā vietnē.

Nobalsot varēs arī dzīvesvietā, pirms tam iesniedzot vēlēšanu komisijai rakstisku pieteikumu, norādot vārdu, uzvārdu, personas kodu, atrašanās vietas adresi, neierašanās iemeslu (pieļaujami divi — veselības stāvokļa dēļ vai ja ir slimnieka kopējs) un datumu. Pieteikumu veidlapas saņemamas vēlēšanu iecirkņos, un tie jāiesniedz līdz 17. IX plkst. 12.00. Ja nav iespējams nokļūt pēc pieteikuma veidlapas, var būt arī pašrocīgi rakstīts iesniegums, sniedzot prasītās ziņas.

Lai balsojums būtu derīgs, vēlēšanu aploksnē ir jāievieto tikai viena izvēlētais balsošanas zīme. Tajā var izdarīt atzīmi ar + rombā pretī kandidātam, ja īpaši atbalstāt kādu kandidātu, un var svītrot kandidāta vārdu un uzvārdu, ja neatbalstāt viņa kandidatūru,

Pirmie, apliecinot savu spārnu varenumu, bija atlidojuši ērgļenieši. Pēc tam cits pēc cita ieradās pārējie un mūsu pils lielajā zālē īsi iepazīstināja ar sevi.

Gulbenes novada domes priekšsēdētāja Sandra Daudziņa ar lepnumu stāstīja, ka viņiem savulaik Heraldikas komisija neesot jautājusi, kāpēc ģerbonī jāiekļauj gulbis. Taisnība, tagad ģerboni rotā veseli trīs cēlie putni. Priekšsēdētāja gan uzsvēra, ka gulbjus iespējams arī saniknot, kad tie kļūstot pat agresīvi... Jāpiebilst, ka šie putni var būt arī ... mutē kūstoši. Vismaz tādi bija tie gulbīši, kurus burtiskā nozīmē uz paplātes klāt pienesa Gulbenes novada deputāts Jānis Naglis katram zālē sēdošajam.

Rubene gan tagad iekļāvusies lielajā Jēkabpils novadā, taču savu putnu zaudēt nevēlas. Rubenieši uzsvēra ciešo ornitoloģisko brālību ar medņiem un aicināja uz rubeņu riestu... Izskanēja arī politisks mudinājums dibināt Vistveidīgo fazānu partiju un atgādīnājums putniem atcerēties savu lielo priekšrocību — brīvību.

Ērgļenieši skandēja savu moto: «Mazs bij mūsu novadiņš, bet diženi lidojam!»

Lubānieši atzinās, ka atlidojuši ar zināmām bažām, jo tieši tagad sākas pīļu medību sezona, un pīle ir šī novada simbols! Dundadznieki solījās šajā dienā visas bises dziļi noslēpt, un šķiet, ka savu norunu arī turēja. No interesantiem faktiem minams, ka Lubāna ezers gan neietilpst šajā novadā, toties lubānieši regulāri svin Aiviekstes svētkus. Varbūt kādreiz jāaizbrauc?

vai arī zīmi var atstāt negrozītu. Pirms balsošanas rūpīgi iepazīstieties ar balsošanas pamācību!

Par visu neskaidro var jautāt pa tālruni 63237850 vai zvanot uz CVK.

**Sandra Kokoreviča,
novada vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja**

Visiem iecirkņiem ir vienāds darba laiks

- 7. IX plkst. 8.00 – 12.00.
- 8. IX plkst. 13.00 – 17.00.
- 9. IX plkst. 8.00 – 12.00.
- 10. IX plkst. 9.00 – 13.00.
- 11. IX plkst. 9.00 – 13.00.
- 12. IX plkst. 8.00 – 12.00.
- 13. IX plkst. 13.00 – 17.00.
- 14. IX plkst. 8.00 – 12.00.
- 15. IX plkst. 13.00 – 17.00.
- 16. IX plkst. 13.00 – 17.00.
- Vēlēšanu dienā, 17. IX, plkst. 7.00 – 20.00.

Staiceļieši priecājās, ka pa ceļam Kurzemes pusē redzējuši daudz stārķu, bet vienu savējo dāvināja mājiniekiem.

Ļoti kupli uzstājās preiļieši, kas, koka kātā iestiprinātu, lepnī nesa sava novada putna atveidu, no grāfiem Borhiem mantoto gudro kraukli. Tālā novada pārstāvji bija veseli septiņi — par trim četriem vairāk nekā citās delegācijās, un Preiļu ansamblis jauki nodziedāja savu himnu, apstiprinot Zilo ezeru zemes balsu dzidrumu, kā arī kraukļa reto sastopamību, — himnā izskanēja tikai dzeguze un stārķis... Latgalieši novēlēja kraukļa gudrību, spēku un pārticību, ko simbolizējot ģerboņa zeltītais fons.

Savukārt smārdenieki, patiesībā delegācija no Engures novada, lepojās ar vienotu ietērpu. Dzeltenos krekliņus rotāja sarkanu burtu uzraksts: «Visu saucam vienā vārdā, kuru nevar ne pirkt, ne pārdot, — Smārde».

Mūsu pašvaldības vadītāja Gunta Abaja, apsveicot salidojušos, uzsvēra šādu tikšanos galveno jēgu: gan tad, kad pats ej ciemos, gan tad, kad uzņem viesus, vienmēr jāsapošas, jāpārvērtē lietas, no jauna jāpaskatās uz sevi un paveikto. Un jauki, ja to kādreiz var izdarīt, nevis rakstot pārskatus, bet caur svētku prizmu, ar humora pieskaņu, tā stiprinot citam citu. Tiem, kas lido, krīzes nav!

Līdzīgas domas vēlāk pauda arī Preiļu no-

Nobeigums 2. lappusē.

Dundagā

1. IX Zinību diena.

3. IX plkst 12.00 salidojums Dinsberga skolā.

Sāk pārdot biļetes izrādei *Emīlija Benjāmiņa* ar Indru Burkovsku galvenajā lomā. Vaicāt Kultūras pilī.

Kolkā

1. IX no rīta Kolkas pamatskolā pēc audzināšanas stundas mūzikas kabinetā jauno audzēkņu uzņemšana profesionālās ievirzes izglītības programmās. Plkst. 16.00 Kolkas mūzikas skolā jaunā mācību gada atklāšana.

4. IX Vides aizsardzības klubs aicina uz *Lūgšanu pie jūras*: plkst. 13.00 Haralda Sīmaņa koncerts luterāņu baznīcā, plkst. 15.00 Lūgšana pie jūras Kolkasragā, 16.00 gājiens un sveču nolikšana pie Jūrā bojā gājušo piemiņekļa, 16.30 sadziedāšanās pie Kolkasraga apmeklētāju centra.

Turpinājums no 1. lappuses.

vada izpilddirektors Vladimirs Ivanovs, kas piedalījies gluži visos putnu salidojumos un ko lūdzu dalīties atmiņās un iespaidos:

«Lieliskās putnu pašvaldību salidošanas idejas tēvs ir bijušais Gulbenes pilsētas galva Nikolajs Stepanovs. Šādus svētkus vajag, jo — cik tad mēs, pašvaldību darbinieki, tiekamies? Ir izpilddirektoru saietī, bet tas laikam arī viss. Pietrūkst domu apmaiņas un pleca sajūtas mūsu nebūt ne vieglajā darbā, par kuru atzinīgus vārdus tik bieži nemaz nedzirdam. Reizēm der arī savas spalvas papucēt!

Pirmajos salidojumos vienmēr iepazīnāmies ar mājiņieku uzņēmumiem, ražotnēm, allaž esam baudījuši vietējo pašdarbnieku sniegumu. Arī dundadznieki mūs ļoti jauki uzņem, un sevišķi iepriecina teatralizētais izbrauciens, izmantojot militāro atribūtiķu un to visu, kas sakņojas jūsu piekrastes vēsturē. Tās ir jūsu iespējas, kas tieši tā arī jāliek lietā!

Mazliet apbēdina, ka šoreiz esam tikai astoņi putni. (Nebija arī viena no tuvākajiem duņdžīņu medņa kaimiņiem — Ģibuļu bezdelīgas. — Red.) Kuplākajos salidojumos esam pulcējušies divtik daudz, bet pavisam Latvijā ir pāri par 20 pašvaldību, kam ģerboņus grezno putni. Vai tiešām tagad pienācis lidojumam visnelabvēlīgākais laiks? Negribētos īsti ticēt. Tā varbūt drīzāk ir sakritība, jo augustā netrūkst dažādu pasākumu.

Mūsu novads nodibinājās viens no pirmajiem valstī — 2002. gadā, ietverot Preiļu pilsētu un divus pagastus. Pirms diviem gadiem piepulcējām vēl divus pagastus. Neparasti ir tas, ka bijušajā Preiļu rajonā tagad ir veseli pieci novadi».

Viesi pilnīgi stiprinājās gan ar kafiju un maizītēm, gan mūsu piensaimnieku ražojumiem, tāpat ar Elmas Zadiņas raušiem un pūteļi. Lielā daļa šo ēdienu ciemiņiem bija jaunatklājums. Tad mūsu Dace Kurpniece visiem putniem piešķīra caurlaides, *propuskus*, kas tūlīt pat izbraucienā bija gauži nepieciešami.

Proti, pa ceļam uz Šlīteres bāku salidojuma autobusu apturēja padomju robežsargu patruļa. Vai nu aizkavējušies no netālās pagātnes, vai arī izdarījusi apvērsumu laika tecējumā... Barga izskata robežsargs Sandro Saveljvičs Kokorevičs pārbaudīja visus ek-

skursantus *poimjonno*, aizdomīgajiem pavēlot izkāpt. Tiem pēc dažiem dziesmu vingrinājumiem ceļu vajadzēja turpināt armijas apvidus automašīnā.

Pie Šlīteres bākas gaidīja nākamie pārbau-dījumi. Ceļotājiem vajadzēja mazgāt iedomātu kuģa klāju, uzlabot zālāju un nodarboties ar māksliniecisko daiļradi. Daži ciemiņi starpnāciju sazināšanās valodā darināja tik skanīgus lozungus, kurus te atļaušos necītēt, bet, armijas bufetē stiprinājušies ar ķilavmaizītēm, aizdomīgie ekskursanti kopā ar seržantiem un staršinām — atvainojos, bet padomju armijas militārās pakāpes tāpat kā PSKS kongresu lēmumi man jau sāk aizmirsties, — eksromptā uzsāka Katjušu oriģinālvaiodā.

Raugoties no teātra viedokļa, tēlošanas, īpaši improvizēšanas meistarību apliecināja Ruta Bērziņa un Ilze Pirvite (šo rindiņu autoram gan glāzītē neiepilināja ne grama, nezinu, varbūt tā bija pēc scenārija), nesenais izpilddirektors Ģirts Kalnbirze (ja Rīgā striķi trūkst, tad lai palūdzas režisori Vairu Kamaru), bet viesu mājas Pūpoli un armijas auto īpašnieks Edgars Kārklevāls formastērpā ar laiviņu galvā pilnīgi bija pārmiesojies personību zaudējušā krievu zaldātiņā.

Reizēm der ar smeķi izspēlēt pagātnei, kad jebkurā brīdī vari sev iekniebt — eu, bet tas jau tikai teijāters!

Pēcpusdiena izvērtās nopietnāka, taču ne mazāk jauka, prātā un arī vēderā paliekoša. Līvu tautas nams, Kolkas rags ar abām jūrām — sevišķs pārdzīvotums latgaliešiem, kas plašākus ūdeņus par Lubānu mūžā nav redzējuši, savāda makšķerēšana un jūrnieku zābaku sviešana liedagā, Viestura Rēriha pūtēju ansambla brašā mūzika, ciemiņus sagaidot, Drosmas Greiško lieliskā zivju zupa

un kūpinātas zivis, kad šķita — ar acīm gribētos vēl baudīt, bet ne vairs ar mutēm... Vēl bija Kolkas sievu dziesmas un jaunas izdarības, bet pirms tam nopietnākām pārdomām — neliels koklētāju koncerts Kolkas luterāņu baznīcā, kur visi varēja aplūkot Helēnas Heinrihsones ļoti jau nu savdabīgo altāra triptihu.

- **Zābaku sviešana Kolkas ragā iedvesmoja visus. Žēl, ka nevērtēja arī sviediena mākslinieciskumul**
- **Bufetē à la Vaņa ciemiņi varēja stiprināties ar ķilavmaizītēm.**

Putnošanas vakara cēliens atkal pagāja pilnā, kur ciemiņus priecināja novada pašdarbnieki. Nopietnas uzstāšanās mijās ar anekdotu stāstiņiem. Vismaz šo rindiņu autors šādu salikumu vēroja pirmoreiz, un jāsaka — var arī tā. Klātesošie ar aplausiem apbalvoja visus priekšnesumus, bet ar ovācijām — Daces Treinovskas meiteņu dejas, savukārt mūzikas nodaļas pedagogu un audzēkņu atskaņotos skaņdarbus pat pieprasīja atkārtot.

Pirms ciemiņi un mājiņieki sēdās pie svētku galda, Gulbenes novada vadītāja S. Daudziņa apsollījis nākamreiz visus putnus atkal uzņemt savā paspārnē. Tad varēs novērtēt, kas mainījies Gulbenes pusē pa šiem gadiem, vai saglabājušies pirmā saietā dalībnieku iekarīnātie putnu būrti, un, ja ir, tad kādi putni tajos mīt!

Alnis Auziņš, Mareka Gricika foto

Sadarbībā un mijiedarbībā

Pagrūti iegaumēt jauno nosaukumu, bet jāpierod vien ir: vairs nav Slīteres nacionālā parka administrācijas, toties ir Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija. Par pārmaiņām, par tagadni, nedaudz par vēsturi un tuvāko nākotni lūdzu pastāstīt reģionālās administrācijas direktori Ēriku Kļaviņu.

— Man pašai pieredze dabas aizsardzībā ir diezgan liela, un pirmā darbavieta būtībā bija šeit — Slīteres valsts rezervātā.

Mazliet jāieskatās vēsturē. Kādreiz te bija rošīga dzīve un ievērojama kultūrvēsturiskā teritorija, bet pierobežas laikos daudzām nācās atstāt pierasto vidi. Šajā teritorijā izveidoja valsts rezervātu, ko padomju laikos sauca par *zapovedņikiem*. Vēl tagad rietumu literatūrā varam atrast tādu apzīmējumu, un Krievijā tādi patiešām joprojām ir. Tas nozīmē ļoti strikti saimnieciskās darbības aizliegumu un tikai dabas saglabāšanu.

Atgūstot neatkarību, bija cerība, ka piekraste attīstīsies, arī tūrisms, un doma izveidot nacionālo parku, kas pildītu dažādas funkcijas un kas nozīmētu ne tikai dabas aizsardzību, bet arī kultūrvēsturisko, sociālo attīstību un tautsaimniecisko darbību.

Slīteres nacionālā parka administrācija pastāvēja vien 8 gadus. Nāca krīze, stipri samazināja valsts aparātu, speciālistu skaitu un budžetu. Tad mūsu vadība nolēma izveidot Dabas aizsardzības pārvaldi (DAP) un apsaimniekot visas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Pirms tam nacionālajos parkos, Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā un Teiču valsts rezervātā bija atsevišķas administrācijas, bet pārējām aizsargājamām dabas teritorijām nebija valsts pārraudzības. Reformas būtība bija izveidot vienu organizāciju, kas palika tā pati DAP, toties vēl ar 6 reģionālajām administrācijām, kas no šī gada ir

pārtapušas četrās: Kurzemes, Latgales, Vidzemes un Pierīgas, kas ietver arī Zemgali. Centrālā administrācija atrodas Siguldā. Bijušās Slīteres nacionālā parka administrācijas pārraudzībā tagad ir visas Kurzemes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ietverot lielāko — nacionālo parku (SNP).

No jauna pārliecināties, ka teritorijās, kas ir bijušas stingrā aizsardzības režīmā, gadu no gada zinātnieki atklāj kādu Latvijā jaunu sugu. Tas apliecina neskartās vides nozīmību bioloģiskajai daudzveidībai. Īpaši vērtīgas ir Šlīteres krauja, Undzavas meži, kangari un vīgas, un Bažu purvs pēc deguma. Tēlaini izsakoties — ja no visas mūsu valsts pāri paliktu tikai SNP, tad tajā saglabātos apmēram trešdaļa Latvijas floras un faunas.

Protams, daba nav iedomājama bez cilvēka darbības, un mijiedarbībā arī rodas ekosistēmas, kas ir svarīgas un aizsargājamās. Reizē jāapzinās, ka daba bez cilvēka spētu pastāvēt, kurpretī cilvēks bez dabas — ne.

Koksni ir viegli novērtēt naudā, dabu kā tādā — daudz grūtāk. Cik vērtā ir iespēja baudīt tīru ūdeni un gaisu un klausīties putnu balsis? Tomēr lietpratēji ir aprēķinājuši, ka nupat piedzīvotās ekonomiskās krīzes zaudējumi ne tuvu neaizsniedz tos apjomus, ko katru gadu rada bioloģiskās daudzveidības mazināšanās visā pasaulē.

— **Kā jūs formulētu savas pārvaldes lomu, veicinot saprātīgu «cilvēks — daba» mijiedarbību?**

— Mana pārliecība ir, ka jārūnā ar cilvēkiem, jābūt abpusēji atvērtiem. Bez iedzīvotāju sapratnes un atbalsta neiztikt. Svarīga ir vides izglītība. Sadarbojamies ar skolām, cenšamies iesaistīt cilvēkus dažādos vides pasākumos, kā putnu un zvēru vērošanā, ūdens dienā, Slīteres ceļotāju dienās. Izglītoti cilvēki saimniekos videi draudzīgi, un tad var pastāvēt abi — gan daba, gan cilvēks.

SNP atrodas tālu no blīvi apdzīvotām vietām. Vietējo te ļoti maz, bet esošajiem ir grūti izdzīvot. Ne jau dabas apstākļu dēļ.

— **Viens virziens ir tūrisms. To veicināt var arī jūsu administrācija, atjaunojot dabas takas. Dažs labs zinošs ceļotājs varbūt tālab neatbrauc, ka pie bākas uz tā saucamo Veco pieminekli nav iespējams nokļūt.**

— Infrastruktūra ir būtiska. Jau izstrādāts tehniskais projekts, un nākamgad atjaunos ne tikai pieminēto, bet arī Pēterezera taku un Kolkas priežu taku ar skatu platformām un nojeu uz jūru, netālu no Kolkas raga uz būvēs putnu novērošanas torni un esošajā auto stāvlaukumā uzstādīs tualetes, izveidos atpūtas vietu ar galdiem, soliņiem un informatīvajiem stendiem, izbūvēs pa nelielai stāvvietai arī Pitragā, Mazirbē un Sikragā.

— **Pavisam nesen ļoti svarīgs bija jautājums par aizsērējušajiem novadgrāvjiem.**

— Manuprāt, iepriekšējā administrācija galvenās lietas atrisināja, pašlaik sūdzības nesaņemam. Īpašniekam grāvji jāuztur kārtībā, tā ir saskaņojama rīcība.

— **Kas sakāms par ainavu aizsardzību?**

— Īstenībā pat pietrūkst stingru kritēriju. Vienīgais — vai tur ir aizsargājams biotops vai suga. Es uz to vairāk skatos caur teritorijas plānošanu un pašvaldības iesaistīšanos. Neviena institūcija strikti nenorādīs, bet sabiedrībai kopā ar lietpratējiem būtu jānosaka: to mēs vēlamies, to atkal ne. Tas pats sa-

kāms par apbūvi, ciemu attīstību.

— **Vai sabiedrību ir viegli iesaistīt?**

— Lielākoties ir tā: ja nav strīdu un neatrisinātu jautājumu, iedzīvotāji ir kūtri tikties. Jāņem vērā, ka piekrastē ir divi izolēti slāņi: vietējie un iebrāucēji — vasarnieki. Ir neatrisināti jautājumi. Esmu pārliecinājusies, kā Kolkā no biezas automašīnas konteinerā izgāž atkritumus. Par to maksā pašvaldība, tas nav pareizi! Kopā ar pašvaldību jāpārūnā, kā efektīvi apsaimniekot teritoriju. Tas jānosaka ar saistošo noteikumu palīdzību.

— **Vai piedalījāties pašvaldības Attīstības plāna darba grupā?**

— Jā, vienreiz, bet tas nav izspriests. Domāju, ka ziemā darbs turpināsies.

— **Paldies!**

Alnis Auziņš

Foto no Ē. Kļaviņas albuma

Aizgāja dundadznieks Latvijā tālu

Mācītāja Brieža dēls bērnības zemē

Neklātienē bijām nedaudz pazīstami. No Gunta Olģerta Brieža, cītīga *Dundadznieka* lasītāja, pa elektronisko pastu šad tad esmu saņēmis krāsainas atmiņu skices par bērnu dienām. Šovasar beidzot satikāties klātienē.

— Dundagā aizritējusi jūsu bērnība.

— Jā. No Dundagas aizgājām 1953. gadā, kad nomira Staļins. Toreiz biju 11 gadu vecs un mācījos 4. klasē.

Apmēram tur, kur tagad atrodas Krokodils, staba galā bija iekarināts skaļrunis, un tas piecdesmit trešā gada ziemā nemitīgi bļāustījās, ziņojot par tētiņa slimības gaitu — kāds pulss, kāds asinsspiediens. Piektā marta rītā ejam uz skolu un redzam — pretī nāk noraudājušies komunisti un komjaunieši. Biedrs Staļins nomiris. Visus skolēnus sadzina pils zālē. Paziņoja traģisko vēsti un iedeva brīvu. Mēs, puikas, aiz prieka par pēkšņo brīvdienu gandrīz gaisā lēcām.

Vai bija īpašs mītiņš, neatceros. Dundagā jau noteikti rikoja, līdzskrējēju netrūka. Pēc tam cauri centram brauca *Stutbekeris* ar zaldātiem kravas kastē un armijas lauku virtu-vēm aizmugurē, un lielgabaliem. Tas *tabors* uz vairākām dienām nometinājās mežā pretī slimnīcai. Krievi dikti baidījās no buntē.

— Vai gaužā raudāšana bija teātris?

— Domāju, ka pārsvarā liels teātris. Kam patīk diktators? Lai gan kādam varbūt arī galvu sagrozīja.

Skolas gaitu sākumā, ziemā, mūsu ģimeni izmeta no mācītājmuižas, un sākām dzīvot aiz Āžiem, *Gundegās*. Abiem ar dvīņumāsu (vēl man ir 4 gadus jaunāks brālis) katru dienu nācās solot 8 kilometrus līdz skolai, jo internāts tautas ienaidnieka bērniem nepienācās. Tad no *Gundegām* pārcēlāmies uz *Dižkārlīem*, kas arī atradās uz Kaļķu ceļa tāpat kā Baltā skola, kurā mācījos otrajā un varbūt arī trešajā klasē. Nu bija jāsoļo tikai kādi trīs kilometri! Ceturtajā klasē atkal mācījos pilni.

Pirmās klases audzinātāju neatceros, otrajā bija Bukstiņa, trešajā — Tone, kuras vīrs bija luterāņu draudzes ērgelnieks.

— Vai skolā jutāt, ka esat nepareiza tēva dēls?

— Neapšaubāmi. Dundagā pēc kara bija iekļūduši visādi puskrievi, čekisti. Skolā pat bija krievu klases! Bet bērni jau ir vecāku spogulis. Mani sauca par mācītāja dēlu — nievājoši. Viens klasesbiedrs bija patsmeistara dēls. Pastmeistars pēc skata ļoti līdzinājās Ļeņinam. Tā nu vienu klasē sauca kā par Ļeņina dēlu, otru — par mācītāja dēlu.

— Bet skolotāju attieksme?

— Bukstiņa, pati baptiste, iekšēji noteikti bija manā pusē, tāpat saprotamu iemeslu dēļ arī Tone.

Īpašu nepatiku nejutu. Pats gan nekāds paipuisītis nebiju. Baigais huligāns arī ne, drīzāk nepakļāvīgais. Laikam lielākās nepatīkšanas sataisīju krievu valodas stundā. Skolotāja bija krieviete, latviski nerunāja. Kā izrādījās, šo to saprata gan. Reiz stundā klasesbiedram muļķojoties pateicu priekšā latviski lamuvārdu, ko viņš nedomājot izteica skaļi. Mani izmeta no klases, un bija skandāls. To ne izglāba.

— Epastā jūs uzrakstījāt, ka tēvam bijuši sakari ar mežabrāļiem un ka viņš jūs reizēm pat paņēmis līdzi, ejot satikties.

— Jā. *Likajā muižā* bija čeka, bet aptiekas mājā — īstā nagu maukšana. Pie *Likās muižas* drašu aplokos rēja vilku suņi, kas piedalījās mežu ķemmēšanā.

Reiz *Dižkārlis*, govīs ganot, ķēde uznāca virsū. Prasīja, kas te tikko aizgājis. Nekas! Toreiz tiešām neko nebiju redzējis.

Citu reizi ar tēvu devāmies lasīt sēnes, tagad domāju — it kā sēņot. Aiz Pāces slūžām nogriezām pa labi. Tēvs mani raidīja sēņot. Man tā kā sāka graužt pēdā. Nēmos ar sandalēm, līdz pamanīju dažus vīrus no meža iznākam un dodoties pie tēva. Vēlāk aptvēru, kas tie tādi. Otrreiz gājām pa Kaļķu ceļu, tēvs mani ieteica vienam pastaigāties, un atkal ievēroju no meža iznākam četrus vīrus.

— Varēja jau jūs neņemt līdzi.

— Nu ja, bet ņēma. Citreiz braucām uz meža pļaviņu sienu vākt. Uzreiz iznāk mežabrāļi un samet vezumu dažās minūtēs. Pēc minūtēm piecām klāt ķēde. Krieviski tēvam kaut ko prasa, izbaksta vezumu, nekā!

Vienreiz, vēl dzīvojot mācītājmuižā, no rīta suņu būdā pamanīju spīdam ādas jaku. Tēvs sauc, lai neēju, es tomēr pieēju un pamanu cilvēku. Paslēpies!

— Tātad sakari jūsu tēvam bija, ar ziņām apmainījās. Labi saprazdams, ar ko riskē.

— Jā, jā. Tāpēc čekā viņu pratināja, jo gribēja izspiest uzvārdus. Tēvs augumā bija mazs vīriņš, bet dūša liela. Nekad nepakļāvās. (Mācītāju Augustu Briedi čekisti 1950. gadā spīdzinot nogalināja. Sk. marta *Dundadznieku* — nr. 5 (110). – Red.)

Tūlīt pēc izvešanās Dundagas baznīcā gribēja sabērt graudus. Bet tēvs nedeva atslēgas. Kāpēc viņam ar varu neatņēma?

Acīmredzot par izsūtīšanu zināja jau iepriekš. Atceros, ka tēva māte pirms tam uz plīts kaltēja maizi. Somas bija sakravātas. Tomēr mūs neaiztika. Izvešanas dienā garām mācītājmuižai automašīnās veda cilvēkus, viņi māja ar rokām un dziedāja — laikam leģionāru dziesmas.

Ļoti iespējams, ka nākamajā dienā, 26. martā, abi ar vecmāti gājām uz Dundagas tirgu. Tur bija pilns ar lopiem, govīs mauroja. Un tad vajadzēja glabātuvi graudiem. Tā kā tēvs baznīcu neatvēlēja, tad netālu uzcēla garu šķūni, tādu kā klēti, kas nostāvēja daudzus gadus.

— Vai dievkalpojumus regulāri apmeklējāt?

— Liekas, ka diezgan bieži. Ziemassvētkos pie vārtiem allaž dežurēja kāda skolotāja un pierakstīja skolēnu vārdus. Vai pēc tam bija

visas Dakterlejas tantes ar spaiņiem un kanām klāt. Un mēs, puikas, arī! Cik nu pa starpbrīžiem varēja sagrābt. Krekli, bikses notecinātas, mēteļi pēc tam grabēja vien. Kad pēc stundām devāmies mājup, redzēju, ka Sīrupfabrikas metinātājs sievām metināja pa kaktiem sagrabinātos cauros kastroļus, jo visi veselie trauki jau bija piesmelti pilni.

Prātā arī gadījums, kad aiz slūžām pavasara plūdi pārrāva dambi. Tad Dundaga no tās puses bija atgriezta no Vīdales, Mazirbes un Ģipkas. Šķiet, pāris mēnešos sataisīja.

Vēl tāds atmiņu zibsnis. Jāņu rītā, visticamāk 1953. gadā, ar mammu ejam uz Dundagas staciju. No diķa ceļas maza miglīņa, ir ļoti agrs, dzestrš rīts, Dundaga jau gul, bet no saliņas atskan trompetes solo *Dievs, svētī Latviju!*. «Traks tas Blumbergs!» mamma nosaka. Es tā arī nesapratu, kāpēc traks.

— Kāpēc aizgājāt no Dundagas?

— Dundagas rajonā mammai nedeva darbu. Pēc tēva nāves kādu laiku viņa vēl strādāja. Nedaudz maksāja par draudzes sekretāres pienākumiem. Otrs darbs, ko biežāk darīju es, bija baznīcas tornī novērot, vai kaut kur nav izcēlies ugunsgrēks. To laikam apmaksāja pašvaldība. Tornī zem katra loga bija galdiņš, un tur — ierīkots tāds kā transportieris. Binokļa nebija, ar neapbruņotu aci vajadzēja skatīties un noteikt attālumu. Dažas reizes tiešām redzēju dūmus. No bānīša gan nekad neaizdegās, lai gan no tā sagaidīja lielākos draudus. Vakarā bija jāsaģaida bānītis no Ventspils. Tās arī bija darbalaika beigās. Garlaicīgs darbs.

— Bet vēlāk mammai pat to nedeva?

— Jā. Ieteica strādāt kolhozā. Bet tur par izstrādes dienu maksāja grašus. Desmit dienās vienam *ķinītim* varēja nopelnīt.

— Jūsu darba dzīve ir pagājusi kā tehnikam cilvēkam, inženierim?

— Jā. Metālapstrāde, mašīnbūve ir mana nozare. Esmu bijis ceha mehāniķis, galvenais mehāniķis, galvenais inženieris, gadus piecus — kokapstrādes uzņēmuma direktors. Šo uzņēmumu iegādājās rūpnīcas akcionāri un mani norīkoja tur ievest kārtību, organizēt ražošanu un sākt strādāt ar peļņu. Pēc mēnešiem trim, nebūdam kokapstrādes speciālists, biju tā sakārtojis uzņēmumu, ka spējam konkurēt ar tolaik varenajiem un sākām

• *G. Briedis: «1947. gada vasarā mācītājmuižas dārzā. Mana māte Marija Briede, dvīņu māsa Beate Ilze, vecmāte Maija Briede tur klēpi manu brāli Vilni, es pats — Guntis Olģerts. aizmugurē stāv tēvs Augusts Briedis un baznīcas strādnieks (tēvs teica — kučieris) Roberts Grasmanis vai Grausmanis».*

vienu pašreizējo vadītāju īpaši neinteresēs, un dzimtas koka vēsturi. Par rūpnīcu esmu savācis ļoti daudz materiālu — pilna garāža, jo sieva mani liek ārā no mājas ar visiem maņiem dārgumiem.

— Uzrakstīt atmiņas, tas jau būtu darbs!

— Jā, pat jaunu datoru iegādājās, bet darbs — cik ilgam laikam? Pusgadam, gadam. Ko pēc tam? Man sava māja kopjama, esmu paliela augludārza īpašnieks un audzēju persikus, aprikozes, vīnogas, daudz augļukoku, eksperimentēju potējot, jo visas šķirnes savā dārzā neiestādīsi. Kādā *Dārza Pasaules* numurā bija publicētas ābeļu top 10 šķirnes, manā dārzā no tām ir 9, nav tikai *Baltā dzidrā!* Tas lielākoties ir darbs vasarā, vēl jāatrod nodarbe vēlām rudeni un ziemei.

Savukārt, ja aiziet no darba par vēlu — tad, kad jau gar sienām jāturas, tad cilvēks nepagūst pārslēgt iekšējo režīmu un izjūt lielu diskomfortu. Vaļasprieki ir laba lieta, bet noteikti jānodarbina galva! Ja neizdodas atrast ko jaunu un sevi piepildīt citā kvalitātē, atliek tikai *koka mētelītis*.

— Pastāstiet vēl mazliet par savu darbu!

— Kad biju direktors kokapstrādē, uzņēmums strādāja nepārtraukti trīs maiņās 7 dienas nedēļā, un es pats dzīvoju pārdesmit metru attālumā. Telefons mūždien zvanīja, pie manis skrēja uz mājām pat nakts vidū! Pie tā it kā pierod, bet nekas labs tas nav.

Atgriezos rūpnīcā par tehnisko direktoru — ražošanas vadītāju. Ikdienas nepārtrauktais stress turpinājās, un tas ir kā narkotika, pie kā pierod. Tagad, pēdējos 7 gadus, esmu tehniskā centra vadītājs. Mans uzdevums ir izpētīt jaunus produktus, noteikt produkcijas kvalitātes reklamāciju cēloņus, vadīt metroloģiju (nejaukt ar meteoroloģiju!), noteikt, kādas mērīšanas ierīces vajadzīgas tehnoloģisko procesu nodrošināšanā, un pārbaudīt (ir tāds lepns vārds «verificēt»), vai konkrētais štruments der vai ne. Izstrādāju mācību programmas un skoloju visus, sākot ar tiem, kas ir kādu podziņu augstāk par sētnieku, un līdz pat šefam. Tagad vakari mājās paiet klusi un mierīgi, bet, lai aizietu no stresa, vajadzēja vismaz 2 gadus. Kad biju direktors un tehniskais direktors, gandrīz neviena telefona saruna nebija pozitīva! No tiem laikiem man ir alerģija pret zvaniem.

Kādreiz pie mums strādāja pat 800 cilvēku, pašiem bija savs transports, celtnieki, bērnudārzs, kopmītnes. Tagad palikuši kādi 250. Bijām Valmieras ugunsdzēsības iekārtas rūpnīca, tagad nosaukums ir *Valpro*. Vienīgie Baltijā ražojam ugunsdzēsības aparātus. Ražojam arī tērauda degvielas kannas un pēdējos vienpadsmit gadus — tērauda un alumīnizēta tērauda degvielas kannas armijas va-

Turpinājums no 3. lappuses.

jadzībām, kuru pamats ir *Ādolfa* kanna. Tās dizains pasaules virsotnē turas nu jau vairāk nekā 70 gadus!

Mūsu ugunsdzēsšanas aparātiem vajadzētu būt katrā mājā, automobili, uzņēmumā, bet kā ir patiesībā!? Visas malas pilnas ar nezināmas izcelsmes aparātiem vai arī zināmas, bet tādiem, kam ir klasi zemāki tehniskie rādītāji. Pat Ministru kabineta ēkā nav neviena Latvijas aparāta! Tā «cīnāmies» par savējiem! Ne robežas gribam kontrolēt, ne savus ražotājus atbalstīt, labāk maksājam bezdarbnieku pabalstus.

— **Un noiets kannām?**

— Visa pasaule.

— **Esat atraduši savu vietu?**

— Dara jau arī citi. Tas ir tāpat kā ar suņiem. Šķirņu daudz, bet īstai sugai ir augstas prasības un par to arī maksā. Arī īstai deg-

vielas kannai ir ļoti augstas prasības. Mēs ražojam visu tilpumu kannas, un kvalitātē mums nav konkurentu. Ar 20 litru kannām apgādājam NATO valstu armijas, un tā ir mūsu zelta dzīsla. Vienpadsmit gadus esam uzvarējuši visos armijas konkursos. Tāpēc arī iemantojuši daudz skauģu un nelabvēļu, bet tāds nu ir brīvais tirgus. Katrs grib būt saulītē, un, tikai nemitīgi pilnveidojot sevi un ražošanu, izdodas tur noturēties! Taisnība, tagad Taivana nokopējusi mūsu kannas, un tas ir ļoti nopietns drauds nākotnē.

— **Kannas uz vēрмаhta kannu bāzes?**

— Jā. Savulaik pēc kara līdzīgas ražoja Rostovā pie Donas, izmantojot izlaupīto vācu rūpnīcu arsenālu. Valmieras uzņēmums sākas 1944. gadā, un kannas tas ražo jau no 1959. gada. Ugunsdzēsamo aparātu jomā Eiropas tirgus ir sadalīts bez mums, jo esam nokavējuši starta šāvienu, — tad Latvija vēl

nebija ES dalībvalsts. Tagad aparātus ražojam tikai dažus desmitus tūkstošu gadā Baltijas tirgum, bet korpusus — simtos tūkstošu. Tos piegādājam Eiropas vadošajām firmām. Īstu peļņu dod gatavs uzpildīts aparāts. Tas ir līdzīgi kā ar šprotēm. Zvejnieks par zivju tonnu saņem grašus, bet cik maksā viena šprotu bundža?

Nu ja, pasaulē pilnīgi viss ir sadalīts. Eiro-savienības vecajām valstīm jaunas dalībvalstis vajag tikai resursu izlaupīšanai un savu preču tirgum. Jā, un vēl vajag mūsu smadzenes — inženierus, ārstus, programmētājus. Vismaz pagaidām.

— **Globalizācija ir runga ar vismaz diviem galiem.**

— Jā, viens ir tievs, otrs — resns.

— **Vai Dundagu šad tad apmeklējat?**

— Man jau te nav pažiņu. Agri aizbraucu. Savulaik mana māsa strādāja Dundagas paš-

valdībā par sekretāri. Reiz biju atbraucis. Ieju *Likajā muižā* un skatos — māsa raksta ar *Continental* rakstāmmašīnu, kas man šķiet kaut kur redzēta. Prasu, no kurienes. Jā, tā pati rakstāmmašīna, ko savulaik čekisti kratīšanā mūsu tēvam bija atņēmuši līdz ar radioaparātu. Patiesībā draudzes īpašums.

Gribu pateikt, ka *Dundadznieku* regulāri lasu no brīža, kad to sāka publicēt elektroniski. Uzskatu, ka laikraksts satura un īpatnējās sirsnīgās auras ziņā ir krietnu gabalu priekšā daudzu novadu avīzēm. Protams, man patiktu, ja to ātrāk ieliktu tīklā, jo reizēm, kad tas kļūst lasāms, viss jau ir noticis. Mana pārlicība, ka avīzei ir ļoti paveicies ar redaktoru.

Lai jums, Alni, un visiem duņdžiņiem veselība un veiksmē ikdienā un lielos darbos!

— **Paldies!**

Alnis Auziņš

Foto no Gunta Brieža albuma

Ne no maizes vien

Ceļš uz brīvību

Jau pērn katoļu priesteris Toms Priedoliņš kopā ar vairākiem Kolka katoļu draudzes jauniešiem devās svētceļojumā uz Aglonu ar velosipēdiem. Šogad aicināju priesteri dalīties pārdomās pēc nesen notikušā svētceļojuma.

— Protams, svētceļojumā parasti dodas ar kājām, bet Kolka katoļu draudzes jauniešiem pirms gadiem trim radās doma braukt ar divriteņiem. Kāpēc ne? Turklāt tas ļauj ietaupīt laiku. Parēķinājām, ka, vidēji dienā nobraucot 70–80 kilometrus, nonāktu pie mērķa astoņās dienās. Ne jau vienmēr tajā laikā var dabūt trīs nedēļu atvaļinājumu.

Pērn iecere īstenojās pirmoreiz. Bijām astoņi no Kolka, no katoļu un arī no luterāņu draudzes. Par to ieinteresējās talsenieki. Šogad gan dažādu iemeslu dēļ no Kolka draudzes neviena nebija, toties no Kolka izbrauca daži liepājnieki, kuldīdznieki un rīdzinieki, pa ceļam pievienojās talsenieki, tā izveidojot 25 cilvēku grupu.

— **Vai visi bija velosipēdisti?**

— Lielākā daļa ne. Drošību deva pavadošā mašīna, kas veda mantas. Pašiem bija tikai pats nepieciešamākais, dzeramais un lietusmēteļi.

— **Un kā tas ir, kājām ejot?**

— Tāpat mantas ved, bet ir gandarītāju grupa, kas iet ar visām mantām. Tā ir izvēle.

Pērn pārsvarā brauca jaunieši. Šoreiz bija arī daži sešdesmitgadnieki. Taisnība, sākumā dažs labs baidījās par savām spējām. Garākais posms bija 95 kilometri. Citi atkal nevēlējās būt pārējiem par apgrūtinājumu. Gods godam, izturēja visi.

Arī dzīvē var uznākt tādas domas — kaut nu tikai neklūstu citiem par apgrūtinājumu! Bet mēs jau nedodamies sacensībās, necināmies par vietām. Katrs dodas svētceļojumā piedzīvot kaut ko sev svarīgu un izlūgties Dieva svētību — sev, savam darbam, ģimenei, bērniem...

Garīgā puse ir svarīgākā. Taču nozīmīga ir arī atpūta, iespēja noliekt malā ikdienas pienākumus un raizes, arī internetu un televīziju. Ejot ar kājām, arī braucot ar velosipēdu, cilvēks pamana sīkumus, mūsu skaisto dabu, kas paslīd garām, traucoties automašīnā. Arī par šo skaistumu varam pateikties Dievam, tāpat par dažādajiem ceļā un naktsmāju vietā sastaptajiem ļaudīm.

Arī tādi cilvēki, kas ikdienā neapmeklē baznīcu, mums nāca klāt un lūdza par viņiem aizlūgt. Tā varam citiem pakalpot. Svētceļojums ir arī atgādinājums tā dalībniekiem, ka kopā esam stiprāki, varam sasniegt augstākus mērķus, nekā atsevišķi.

— **Vai vienmēr sastapāties ar labvēlīgu, saprotošu attieksmi?**

— Pārsvarā gan, bet ne gluži vienmēr. Nīcgālē kāds vīrs nāca no maksšķerēšanas un brīnījās par svētceļotājiem. Ir taču 21. gadsimts, var pārvietoties ar automašīnām!

— **Izbrīns arī ir kaut kāda reakcija.**

— Vienaldzība ir visbēdīgākā. Ja cilvēki aizdomājas, tas rada prieku. Tas ir visa sā-

kums. Mūsu, kristiešu, uzdevums ir mudināt cilvēkus domāt par savu dzīvi.

— **Vai naktsmājas iepriekš izplānojat?**

— Braucot lielā grupā, tā jādara. Vispirms izrēķināju, cik kilometru dienā jāveic. Naktsmītnes pārsvarā sarunāju ar draudžu starpniecību — skolās, baznīcas dārzos.

— **Kad vēltjāt laiku lūgšanām?**

— No rīta un vakarā. Pa ceļam noturējam lūgšanas pusdienu pārtraukumā.

— **Cik liela ir Kolka katoļu draudze? Un kā tā radās?**

— Svētdienās dievkalpojumos ir ap 20, un puse no tiem — jaunieši. Tas ir patīkami.

Pagājušā gadsimta 90. gados toreiz vēl seminārists Andris Priede sāka braukt uz Kolku, kur pulcējās daži katoļi — cilvēki, kam saknes bija Latgalē. Pamazām izveidojās draudze, daži nokristījās. Radās vajadzība pēc savas pulcēšanās vietas. Priesteris Andrejs Mediņš ierosināja pārcelt baznīcu no Sakas, kur cilvēku nebija. Tā 1997. gadā ēku pārveda, un tagad Kolka katoļu draudzei ir savs dievnams.

— **Un Dundagas draudze?**

— Pavisam neliela. Kādi 8–10, šeit jauniešu nav.

— **Nav, kas varētu doties svētceļojumā?**

— Tā gluži neteiktu, piedāvāts arī ir. Cilvēki šaubās, vai spēs.

— **Arī palāvības jautājums.**

— Protams, cilvēki baidās no nezināmā. Bet pamēģinājuši saprot, ka sevi līdz galam nepazīst un ka var izturēt vairāk.

— **Ko jums pašam nozīmēja ceļš?**

— Tā plānot, organizēt — tas ir kas jauns. Bet galvenā gatavošanās jau ir garīgā. Ko jaunu cilvēkiem iedot? Ikviens svētceļnieks sagaida pārdomas, atklāsmi no Dieva. Mans uzdevums ir palīdzēt, uzvedināt. Šoreiz ceļojuma lūgšanām un pārdomām biju izraudzījis 10 Dieva baušļus.

Iespējams, ka daudziem šis temats šķiet zināms, pat apnicīgs. Es pats vēlējos no jauna uz tiem paraudzīties un palīdzēt citiem saprast, ka baušļi ir ceļš uz brīvību. Pārdomāt, kādos apstākļos Dievs baušļus deva Israēla tautai, kad to izveda no Ēģiptes verdzības, un Dievs nevēlējās, lai Viņa tauta atkal nonāktu jaunā verdzībā, ne fiziskā, ne garīgā. Dievs deva baušļus kā ceļa zīmes, kurām sekojot, cilvēki sasniegtu brīvību.

Tā katrs var apcerēt, kādus viņš ir nebrīvs. Vai tad, kad prāto, kāds viņš izskatās citu acīs? Tad tā ir atkarība no citu viedokļa. Varbūt tie ir stereotipi par Dievu?

Svētceļojumā Dieva piedāvāto brīvību ir vieglāk izdzīvot, jo tad cilvēks ir brīvs no ikdienas. Pats piedzīvoju auglīgu pārdomu laiku.

— **Un kulminācija ir Aglonā?**

• **Toms Priedoliņš ar savas grupas biedriem.**

Foto no T. Priedoliņa albuma

— Katru reizi, kad tur ieiet, ir citādas izjūtas. Šoreiz izjutu īpašu piepildījumu. Cilvēkiem mirdzēja acis, ieraugot bazilika torņus. Tur saproti, ka jāatver sava sirds un jāļaujas. Bet svarīgi ir arī izprast, ka atbildes uz tiem lūgumiem un jautājumiem var nenākt uzreiz, ka augļi var parādīties pēc mēneša, gada. Tad pēkšņi ieraugi, kā Dievs darbojies un daudz kas tavā dzīvē ir atrisinājies.

Vajag pacietību un uzticību, ka Dievs palīdzēs. Dievs gaida piemēroto brīdi, kad cilvēks gatavs dāvanu saņemt.

Ir tāds tieciens, pusapjokam, — ja Dievs gribētu kādu sodīt, tad izpildītu visus viņa lūgumus.

Arī es no savas pieredzes zinu, ka jāgaida. Kādas grūtības esmu gribējis pārvarēt pēc sava prāta, bet pēcāk esmu ieraudzījis, ka Dievs ir daudz labāk atrisinājis šo jautājumu.

Svētceļojums savā ziņā nozīmē īsā laika posmā izdzīvot dzīvi, kurā arī ir vieglāki un rūgtāki brīži. Visa dzīve ir kā liels svētceļojums uz apsolīto Debesu valstību. Ar Dievu kopā tas ir drošs ceļš.

— **Vai varat minēt no savas dzīves kādu apliecinājumu Dieva vadībai?**

— Esmu vadīts pavisam noteikti. Priesterības ceļa sākumā to vairāk sapratu ar prātu. Ar laiku nāk dziļāka izpratne, ka nekas nav nejaušs, ka neviens sastaptais cilvēks, pārrunas nav tāpat vien. Varbūt ne vienmēr tajā brīdī to apjauti, bet pēc tam pārdomājot jāatzīst — gan tam, kas lūdzis palīdzību, gan man, mūsu abu dzīves ceļā sastapšanās ir bijusi nozīmīga. Viss ir bijis vajadzīgs. Dievs apbrīnojami darbojas, un, jūtot Viņa klātbūtni un atbalstu, stiprinās ticība.

— **Svētki beidzas. Līdz tam ir bijis tāds kā ceļš kalnup. Vai nesejo zināms atslābums, dodoties atpakaļ ikdienā?**

— Savā ziņā tā varētu būt. Droši vien katrs svētceļnieku grupa satuvinās, kā notika arī ar mūsējo. Mēs tapām gandrīz kā ģimene, daži pat teica, ka negribas šķirties. Izpalīdzība, sirsnība ļoti saaudzē, un nav vienkārši atgriezties ierastajā vidē, tas prasa laiku. Taču mēs esam kļuvuši stiprāki! Pamazām

nāk atskārsme, ka esi kļuvis citāds, bagātāks, arī ar draugiem! Arī mēs norunājam satikties, pārrunāt, apskatīties fotogrāfijas. Ar svētceļojumā iegūtajiem augļiem jādalās, citiem ar savu dzīvi jābūt par paraugu.

— **Kā notika atpakaļceļš?**

— Kam radinieki atbrauca pretī, kas ar autobusu vai vilcienu. Velosipēdus ar busiņu aizveda.

— **Mazliet par gluži citu tēmu. Kā jūs raugāties uz ārkārtas vēlēšanām?**

— Noteikti piedalīšos. Tas ir mans pilsoņa pienākums. Ja nepiedalos, tad man nav tiesību kritizēt. Tad jāklusē.

Politikā jau katrs jūtas gudrs. Tagad ir izplatīts viedoklis, ka visi ir slikti un zagļi, bet tas neatbilst patiesībai. Un vai tad visu laiku dzīvot ar domu, ka nekā labāka nebūs? Ir dota izvēle, tā gudri jāizmanto, lai pavertu iespēju strādāt tiem, kas spētu mainīt lietas uz labo pusi. Ir jāpiedalās!

— **Un kā raugāties un tiem spēkiem, kas iet politikā ar kristīgo vārdu karogā?**

— Evanģēlijs māca pazīt koku no tā augļiem. Reizēm Dieva vārdu izmanto uzticības iegūšanai. Neteiksim, ka šādās politiskās apvienībās nav nekā no kristīgām vērtībām, bet šādu partiju veidotājiem un vadītājiem jāielūkojas savās sirdsapziņās. Vai tie nav tikai saukļi balsu iegūšanai? Vai viņi tiešām ir gatavi aizstāvēt kristīgās vērtības? Savukārt vēlētajiem tas uzmanīgi jānovērtē.

— **Visbeidzot. Kā jūs vērtējat ekumēnisko darbību mūsu novadā?**

— Kolka jau tā notiek un gluži labi. Bija kopīgs Krusta ceļš Lieldienās, tāpat valsts svētkos kopīgā dievkalpojumā piedalījās dažādu konfesiju kristieši. Nupat Kolka parreizcīgo un katoļu draudžu pārstāvji sveica luterāņus viņu dievnama jubilejā.

Protams, vienmēr iespējams darīt vairāk un labāk. Tieši kopībā ir spēks. Tas laiks ir pagājis, kad katoļi baidījās ieiet luterāņu baznīcā un otrādi. Mums taču ir kopīgs mērķis, sludinām evaņģēliju, un labie kopīgi iesākumi ir jāturpina.

Alnis Auziņš

Līvõ āiga • Līvu laiks

Tēriņš

Augusts šogad iesākās kā vislībiskākais mēnesis gadā. Bērnu nometne Mazirbē un Līvu svētki radīja īpaši patriotisku noskaņojumu, manuprāt, ne man vien. Kādā mirklī svētkos, kad visapkārt bija redzami lībieši un, pie daudzām ēkām plīvojot lībiešu karo-

gam, dzirdama lībiešu valoda, man radās sajūta, ka varbūt nemaz nebūtu tik neiespējami daudzajiem pilsētniekiem atgriezties līvu krastā un kopt savu kultūru. Ceru, ka tā kādu dienu būs, bet par to, kā gāja lībiešu augustā, lasiet mūsu lappusē.

Linda Zonne
linda.zonne@gmail.com;
tālrunis 26487228

Līvu svētki ir notikuši Līvōd pivād tegiž attō suggōnōd

Gadskārtējie Līvu svētki Mazirbē 6. augustā ir notikuši, pulcējot vairāk nekā 500 skatītāju. Šie skaitļi, protams, ir aptuveni, bet, ja var ticēt atsauksmēm, tad nākamgad apmeklētāju skaits trīskāršosies, jo katrs otrais svētku apmeklētājs pienāca pie Informācijas telts un komentēja šos svētkus kā pozitīvus un ļoti iepriecinošus. Arī lietus, kas lija cauru dienu, nespēja mainīt svētku gaitu, bet, vakara koncertam sākoties, skatuvi skaisti apspīdēja rietošās saules stari.

Ļoti liels paldies sakāms Rīgas brīvostas pārvaldniekam Leonīdam Loginovam par atbalstu Līvu fondam, kas bija šo svētku galvenais rīkotājs kopā ar lielāko lībiešu sabiedrisko organizāciju Līvu savienību. Svētku atklāšanas runas nebija pārspīlēti garas, savukārt dienas koncerts priecēja cilvēku sirdis ar ansambļu un koru kvalitatīvi izpildītām lībiešu dziesmām. Paldies Marijai Bērziņai par dienas koncerta vadīšanu!

Vakara koncerta ievadā Līvu savienības «Tienū» (paldies) zīmes, Līvu savienības augstāko apbalvojumu par īpašiem nopelniem lībiešu labā, pasniedza vairākiem cilvēkiem: Jānim Mednim, Līvu fonda vadītājam; Zojai Silei, ilggadējai lībiešu sabiedriskajai darbiniecei; Lindai Zonnei-Zumbergai, avīzes *Dundadznieks* pielikuma *Līvõ Āiga* veidotājai; Gundaram Bertholdam, ilggadīgam Līvu savienības Kolkas grupas vadītājam; Ullai Ernštreitei, līvu jauniešu iedvesmotājai, lībiešu dziesminiecei; Julgī Staltei, Līvu

savienības Rīgas grupas vadītājai, līvu mūzikas autorei un ilggadīgai līvu pasākumu rīkotājai un iedvesmotājai; Ilmāram Geigem, lībiešu patriotam un tiesību aizstāvim dažādos augstos valsts amatos, Līvu savienības vecākā vietniekam; Māritei Zandbergai, ilggadējai līvu valodas skolotājai un Kolkas lībiešu grupas vadošajai aktīvistei.

Vakara koncerts priecēja ar trīs Latvijā zināmu grupu — *Satellites LV*, *Camillas* un *6. jūdze*, kā arī *dj* Regnāra Vaivara, Jaunā Rīgas teātra režisora, uzstāšanos, kuru reperuāra bija iekļauti arī dažāda žanra lībiešu skaņdarbi, sākot no tautas mūzikas un beidzot ar oriģinālkompozīcijām. Regnārs Vaivars bija īpaši gatavojies svētkiem un dzīvajā miksēja senas lībiešu dziesmas ar mūsdienīgiem Āfrikas un Dienvidslāvijas ritmiem, padarot ierasto balles disko daļu netradicionālāku un muzikāli augstvērtīgāku. Kopīgās dziesmās, sākot no pusnakts, Līvu svētku dalībnieki vienojās pie ugunsкура jūras krastā, kuru krāva Līvu savienības Mazirbes grupas biedri.

Paldies visiem, kas rosīgi palīdzēja sarīkot atjaunos un lielos Līvu svētkus! Uz tikšanos turpmāk arvien jaunus un skaistos Līvu svētkos Mazirbē, tikai atcerēsimies, ka, sākot ar nākamo gadu, katra augusta otrajā sestdienā! Paldies arī Kurzemes apsargiem, kas gādāja par Līvu svētku kārtību bez neviena lielāka starpgadījuma!

Dāvis Stalts, Līvu savienības vecākais

• Līvu savienības vecākais Dāvis Stalts ved jūrā vainagu.
• Līvōd it vaņīmi Dāvis Stalts viedāb vaņķō miersō.

Montas Kvjatkovskas foto

Godātie Lībiešu svētku rīkotāji, dalībnieki un viesi!

Jau ierastā gadu ritumā lībieši un viņu draugi pulcējas Mazirbē, lai svinētu savus svētkus un apliecinātu sev un pasaulei, ka mūžam dzīva ir lībiešu kultūra un valoda, kas devusi arī neatsveramu ieguldījumu latviešu kultūrtelpas veidošanā.

Lībiešu svētki ir brīdis, kad satiekas paudzes, lai ārpus ikdienas steigas un pozitīvā noskaņā dalītos gan atmiņās, gan nesenā laika posmā paveiktajā un, iespējams, ieliktu pamatu kādiem nozīmīgiem notikumiem nākotnē.

Ir patiesi gandarījums, ka līvu jaunākā paaudze iegulda rūpīgu darbu, lai lībiešu kultūra un valoda tiek uzturēta dzīva un nodota tālāk nākamajām paaudzēm, lai nepār-

trūktu saziņa un sadarbība ar radniecīgajām somugru tautām un lai lībieši aizvien ir līdzās latviešiem to kopīgās dzīvesvietas — Latvijas valsts — stiprināšanā.

No sirds vēlos pateikties biedrībām Līvu savienība un Līvu biedrība un to līderiem, Dundagas novada domei un tās priekšsēdētājai, kā arī citiem svētku atbalstītājiem par svētku sarīkošanu un Lībiešu svētku tradīcijas uzturēšanu.

Lai tikšanās Mazirbē ir pozitīvām emocijām bagāts notikums ikvienam klātesošajam!

Patiesā cieņā

Sarmīte Ēlerte,
Latvijas Republikas kultūras ministre

Saruna ar levu Zdanovsku Rōk leva Zdanovskōks

Ieva Zdanovska, dzimusi Freimute, ir skolotāja, direktora vietniece Friča Brīvēnieka pamatskolā. Ieva kopā ar vīru dzīvo Rīgā un audzina divus bērnus. No Dundagas puses levu uz Rīgu aizvedušas studiju gaitas, un, kā jau daudziem, ģimene izveidojās Rīgā. Tomēr dzimto pusi Ieva nav aizmirsusi. Šogad Ieva jau otro reizi vadīja lībiešu bērnu nometni, kas no 28. VII līdz 6. VIII notika Mazirbē.

— **Kāda tev ir saistība ar lībiešiem?**

— 1994. gadā, kad pirmo reizi strādāju Zojas Sīles vadītajā nometnē *Piški tēd* (Mazā zvaigzne) par audzinātāju, ieinteresējos, un izrādījās, ka no Melnsila puses visi Freimuti, manas tēva mātes radi, ir lībieši. Tātad arī manas saknes ir lībiskas. No šī gada katru vasaru esmu braukusi uz nometnēm, arī Rīgā kādreiz gāju pie Zojiņas mācīties valodu.

— **Vai vecāki, zinot par tavām lībiskajām saknēm, neko nestāstīja?**

— Mēs nedzīvojām kopā ar tēvu. Viņš zināja, bet mamma nebija pievērsusi uzmanību. Tomēr radu raksti skaidri apliecina lībisko piederību. Kā jau jebkuram tajā pusē dzīvojošajam, kas ir iezemietis.

— **Kā tu nokļuvi nometnē?**

— 1994. gada vasarā gribēju strādāt nometnēs, pati Rīgā liku eksāmenus un lūdu mammu noskaidrot, vai tajā pusē kaut kas notiek. Pēc pusstundas mamma zvana un saka: Zoja tevi gaida. Tā aizbraucu, pat nezinot, uz kurieni.

— **Kādi bija iespaidi pēc nometnes?**

— Tas bija kaut kas! Ne par velti raudos katru gadu un tagad esmu no sirds pateicīga Līvu savienības priekšsēdētājam Dāvim Staltam, kas aicina mani uz nometni par vadītāju. Tas ir kaut kas mans, ko nevar izstāstīt, tas ir sirdī.

— **Kā tu kļuvi par vadītāju?**

— Pēc Zojas Sīles, kad pāris gadus vadītāji mainījās, pieteicos Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta Lībiešu lietu nodaļā, un viņi mani apstiprināja par vadītāju. Es tad biju beigusi nometnes vadītāju kursus. Tas bija pirmais un pēdējais gads, pēc tam mani vairs neaicināja. Tagad esmu atpakaļ tur, kur man bija jābūt, vismaz pašai tā liekas.

— **Kā nometnes vadītāja tu saglabā nometnes tradīcijas vai arī papildini ar kaut**

ko jaunu?

— Katrs vadītājs ievieš kaut ko savu, bet no Zojas esmu paturējusi visas tradīcijas. *Sūr tienū!* (liels paldies) dziedāšanu pēc pusdienām, nakts šovītes, ko Zojas laikā ieviesām, talantu šovu, vakarēšanas, jūras laiku, valodas, mūzikas un mākslas nodarbības. Esmu ieviesusi labākā lībieša meklējumus.

— **Kā tev šķiet, ko mazajai lībiešu tautiņai nozīmē šī nometne?**

— Domāju, ka tai vajadzētu būt īpašai vietai, kur viņu atvasēm satikties reizi gadā. Tomēr lielākā daļa no mazās lībiešu tautas nemaz nebrauc uz nometni, toties brauc daudz interesentu. Vismaz šogad tā bija. Kāpēc, es nemāku izskaidrot. Man būtu gribējies, lai ir tikai tie, kam ir saknes, kāda saistība.

— **Šoreiz nometnē maz bija bērnu, kam ir saistība ar Dundagas novadu.**

— Es arī nobrīnījos. Manuprāt, vienīgi Lienīte Iesalniece visus gadus visus bērnus ir sūtījusi uz nometni. Nemāku teikt, kāpēc tā.

— **Reiz teici, ka nometnei noteikti jānotiek Mazirbes skolā. Kādēļ?**

— Mazirbe un nometne ir nesaraujami saistīti no sākta gala. Nometne beidzas, sākas Līvu svētki. Ja to mainītu, tas būtu kaut kas cits. Liekas pat jocīgi, ka nometni vairs nesauca *Piški tēd*, bet *Mierlinkizt* (Jūras putniņi).

— **Kad pati sāku par šīm lietām interesēties, tad aktīvie lībieši man stāstīja, ka visi nometnieki ir kaut kur pazuduši un nedarbojas lībiešu lietas labā. Kā tas nākas?**

— Jā, tā ir. Darbs, aizņemība, nespēja tikt uz sapulcēm, valodas mācībām. Arī man tā ir. Varbūt arī cilvēkiem negribas īsti neko darīt vai arī viņi nezina, ko darīt. Tas tāpat kā ar politiku — cits iesaistās, cits ne.

— **Kāda, tavuprāt, ir lībiešu un lībiskā vieta Dundagas novadā?**

— Tā kā Dundagas novadā tagad ietilpst arī Kolkas pagasts, tad tajā nedrīkst neievērot lībisko, lībiešu, Slīteres nacionālo parku, kurā arī ir iekļauts lībiskais, jo tās ir nedalāmas lietas. Tā ir daļa no Dundagas novada kultūras, tādēļ arī cilvēki brauc uz turieni skatīties, vērot, mācīties, uzzināt kaut ko jaunu.

— **Vai tu pati gribētu dzīvot Dundagas novadā?**

— Pašlaik nē. Man vajag lielpilsētas vidi. Te ir mans darbs, draugi, izaugsmes iespējas, tautas dejas, viss jaunam un sabiedriskam cilvēkam vajadzīgais. Kad man būs ap 50, gribētu dzīvot kādā mazā mājīnā pie jūras. Varbūt pat Kolkā, jo esmu tur dzimusi un uzskatu Kolku par savu dzimto vietu.

Sarunājās Linda Zonne

• Lībiešu valodas stunda nometnē. • Līvō kiēl stuņd azūms.

Lindas Zonnes foto

Raibs kā dzeņa vēders

Ievlejam trīsdesmit!

Dundagas mazdārziņu kopēji *Ievlejās* 6. VIII svinēja savas kopības 30 gadu jubileju. Ar ziedu ugunskuru, savam karogam plīvojot, ar mūziku un dziesmām. Vārds *Ievleju* idejiskajai vadītājai Inārai Čaunānei.

Tik apaļu jubileju nesvinēt nevarējām. Pēc tādām reizēm gan liekas, ka varēja vēl labāk, kuplāk... Būtu nākuši jaunie ar savām idejām, būtu citādi. Bet izdevās jau gluži labi. Drusku traucēja tas, ka reizē iekrita arī Ventspils un Lībiešu svētki. Piedevām no rīta biedēja lietus. Divos jau lija krietni, un es bažīgi zvanīju Lindai Vīksnai. Vai neskādēs instrumentiem? Nē, nē, Linda mani mierināja.

Svētki pagāja godam. Trijos pierima arī lietus. Ieradās Rita Zemtiņa ar *Sendien*u ansambli, brīnišķīgi spēlēja Dundagas Mākslas un mūzikas skolas kapela: Linda Vīksna, Ieva Hermāne, Inga Šmēdiņa, Jānis Cirvelis un Pauls Ķierpe. Lielai daļai no viņiem *Ievlejās* ir

dārziņš. Mūsējie. Milzīga, sirsnīga pateicība visiem muzikantiem, kas ziedoja laiku, lai iepriecinātu ievlejnīkus!

Svinējām kā parasti pie avotiņa. Ziedu ugunskura izveidē paldies Mirdzai Pūpolbergai un Valdai Bērentei, tāpat daudz līdzēja Spodra Tīdemane. Svētkos pasniedzu mazus pateicības rakstus čaklākajiem palīgiem. Tādi ir arī Genoveva Upnere un Melānija Altenberga. Gencim jau 82 gadi, bet ir dižs paraugs, nekad neatsaka. Piemēram, kopīgā pukudobe taču kādam jāravē! Par krietnu palīgu veidojas arī mans desmitgadīgais mazdēls Matīss.

Tāpat paldies Aldonam Zumbergam par dēļiem, lai salabotu galdus. Paldies Saimnie-

ciskajam dienestam, jo arī tuvākā apkaime bija applauta. Jauki mūs sveica novada domes priekšsēdētāja Gunta Abaja, uzdāvinot skujeņus. Tos ātri vien iestādījām. Mūs sveica arī no invalīdu biedrības *Cerība*.

Jānis Gulbis ieradās ar savu aparatūru, lai arī tālākās svinības notiktu mūzikas pavadībā. Turpmākā svētku norise bija kā jau groziņu vakarā.

Man vienmēr ir rūpējis *Ievleju* koptēls. Dārziņi ir sakopti, pavisam to ir ap 100, un laikam nevienam nav tukšs. Dažs labs savu gabalu ir tā saposis, ka tas jau ir īsts daļdārzs. Mums netrūkst lielisku paraugu. Drusku sāp sirds par to, ka daži cilvēki drizas, zarus un citādus pārpalikumus pamanās nolikt kopīgajā teritorijā, neciena citu darbu. Tāpat gribētos jaunu spēku, kas būtu gatavi vilkt vezumu tālāk. Mēs neesam bagātnieki, ja kaut ko spējam, tad tikai ar aizrautību. Jāatzīst, ka pašai reizēm pietrūkst agrākā dulluma, lai gan gribēšana joprojām ir.

Bet tad es sev saku — paskaties uz Lidiju Siliņu un viņas dārzu! Kā tu čīkstēsi, ja ir tāds cilvēks?!

Uzklausīja Alnis Auziņš

baznīcas vietā liek uzcelt jaunu. Top arhitekta Teodora Zeilera plāns, mūrniekmeistara Otto Zīverta vadībā 1884. gadā ir sagatavoti celtnes pamati. Jau 1886. gadā baznīca ir pabeigta un nodota evaņģēliski luteriskajai draudzei. Dievnams piedzīvojis dažādus laikus, dažādu attieksmi. Kas zina, ja nu akmens baznīcas sienā raud par reiz izpostītajām ērģeļu stabulēm? Interesanti, ka restaurējot baznīcas torņa apaļajā bumbā atrasti vācu valodā rakstīti dokumenti par baznīcas vēsturi, barona dzimtu un sabiedrībā ietekmīgiem cilvēkiem.

Atjaunotās draudzes pirmais dievkalpojums notika 1989. gada 11. jūnijā, 1993. gada 5. septembrī arhibīskaps Jānis Vanags iesvēta baznīcu un mākslinieces Helēnas Heinrihsones altārgleznu. Tā joprojām ir pārsteigums un pārdomas daudzajiem baznīcas apmeklētājiem ceļā uz sevis izzināšanu.

Pašlaik draudzē ir 41 cilvēks, darbojas Svētdienas skola, notiek regulāras Bībeles studijas un koncerti, draudze ir saliedējusies.

Olīta Kalna

Kolkas luterāņi svin

21. VIII rītā ciemiņus un mājiniekus kopā pulcēja svētku rotā postā Kolkas luterāņu baznīca. Košās ziedu vijas jau iztālēm vēstīja — dievnāmam 125. gadskārta.

Svētku dievkalpojumu vadīja Kurzemes diacēzes bīskaps Pāvils Brūvers, Mazirbes draudzes mācītājs Ilmārs Barons un Kolkas draudzes mācītājs Ainārs Kostanda. Baznīcas gados krāsainu mūzikas mozaīku veidoja Kolkas mūzikas skolas pedagogs Evita Ernštreite, Dzintra Tauniņa un skolotāja Anda Kostanda.

Sirsnīgu apsveikumu, zvaniņiem skanot, bija sagatavojuši Svētdienas skolas audzēkņi skolotājas A. Kostandas vadībā. No agrāk Kolkas baznīcā kalpojušajiem garīdzniekiem bija ieradusies Lija Ivaska. Apsveikuma vēstules svētkos bija atsūtījis arhibīskaps Jānis Vanags un māsu draudze Somijā, Savitaipalē. Sveicēju pulkā bija Kolkas pareizticīgo Kristus piedzimšanas baznīcas draudze, Kolkas Romas katoļu Jūras Zvaigznes Dievmātes draudzes prāvests Toms Priedoliņš, Kolkas

mūzikas skola, dāvājot gaismiņu no sirds uz sirdi, Kolkas pamatskola un pirmsskolas izglītības iestāde *Rūķītis*, Kolkas pagasta pārvaldnieks Aldis Pinkens, Mazirbes un Dundagas evaņģēliski luteriskās draudzes, Ģipkas draudzes. Pelāvinu ģimenes vārdā apsveikumu teica Valdis Rande, savukārt, atziņu apcirkņus studējot, dvēseliski bagātināties mudināja Aldons Zumbergs.

Pateicībā par mūža ieguldījumu baznīcas atjaunošanā un saglabāšanā suminājām Dzidru Bērziņu.

Varam vien iztēloties, kāda ir bijusi un ko piedzīvojusi iepriekšējā, 1833. gadā celtā koka baznīca, kas smagi cieta Krimas karā 1855. gadā. Ieskats baznīcas vēsturē liecina, ka Dundagas toreizējais muižu īpašnieks barons Karls Ludvigs Ferdinands fon der Ostenzakens, apsekojot īpašumus, vecās koka

Mācību gadu uzsākot

Stāsta novada izglītības speciālists Uldis Katlavs:

— Novadā joprojām ir 2 vispārīzglītojošās skolas — Dundagas vidusskola un Kolkas pamatskola, pirmsskolas vecuma bērni Dundagā varēs apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādi *Kurzemīte*, Kolkā pamatskolas pirmsskolas grupas — *Rūķīti*. Ir profesionālās ievirzes skolas — Kolkas mūzikas skola un Dundagas Mākslas un mūzikas skola (DMMS) — un speciālā internātpamatskola Mazirbē. Vidusskolā darbosies arī Talsu novada Sporta skolas grupas volejbolā.

Tomēr arī mūs skāris straujais skolēnu skaita samazinājums. Bērnu dzimst mazāk, daļa līdz ar vecākiem devušies uz ārzemēm. Šī iemesla dēļ, kā arī ņemot vērā jaunos Ministru kabineta noteikumus, novada dome jūnijā sēdē nolēma reorganizēt Kolkas mūzikas skolu, no 01.01.2012. to iekļaujot DMMS, jo no šī datuma valsts vairs nefinansēs izglītības programmas profesionālās ievirzes skolās, ja audzēkņu skaits būs mazāks par 30, kā arī administrācijas atalgojumu visās profesionālās ievirzes skolās. Kolkas mūzikas skolā audzēkņu skaits ir paredzams ap 20. Manuprāt, dome pieņēmusi labāko risinājumu, lai Kolkā saglabātos līdzšinējā darbība mūzikas skolas programmās. DMMS sastāvā būs iespēja saņemt finansējumu arī Kolkas bērnu izglītošanai Kolkā. No bērnu un vecāku viedokļa nekas nemainīsies, vienīgi — skolas nosaukums.

Skolēnu skaits mazinājies arī abās vispārīzglītojošajās skolās. Augusta beigās Kolkas pamatskolā bija paredzami 79 audzēkņi, Dundagas vidusskolā — 396. Vispārīzglītojošajās skolās jau trešo gadu pedagogu algu finansējuma aprēķinā darbojas princips «nauda seko skolēnam». Proti, finansējums

ir atkarīgs no skolēnu skaita attiecīgā mācību gada 1. IX. Pēc šī principa naudu piešķir novadam kopumā, un novads tad sadala skolām pēc saviem ieskatiem. Tas palīdz vēl aizvien uzturēt mazās lauku skoliņas, jo arī Kolkas pamatskolai būtu ļoti grūti izdzīvot bez Dundagas vidusskolas atbalsta, kaut arī tas vairs nevar būt īpaši dāsns. Arī vidusskolā skolēnu skaits rūk, un pēc gada vai diviem Dundagas skolai pašai, iespējams, būs jādomā, kā izdzīvot... Ja tagad nauda sekotu tīri uz konkrēto skolu, tad Kolkā, lai skola izdzīvotu, visticamāk kādas klašu grupas nebūtu.

Arī Mazirbes speciālajā internātpamatskolā skolēnu skaits pamatskolas klasēs ir ļoti neliels, jo Talsu novads lēmis paplašināt Upesgrīvas speciālo internātskolu, kurā mācības tagad varēs turpināt līdz 9. klasei.

Pēc 23. VIII datiem, Dundagas vidusskolā 1. klasē mācības uzsāks 31 skolēns, Kolkas pamatskolā — 5, Mazirbes speciālajā internātpamatskolā — divi. 10. klasēs Dundagas vidusskolā mācības uzsāks 27 skolēni, no tiem apmēram 10 vakariskās programmas.

Novada pašvaldībai vispārīzglītojošo skolu jomā būs jāmeklē attīstības risinājumi, lai visas 3 skolas pastāvētu arī turpmāk.

Priecīgāk kļūst, redzot pirmsskolas bērnu skaitu. *Kurzemītē* pēc vasaras būs 126 bērni, no tiem 62 apmeklēs obligāto piecgadīgo un sešgadīgo apmācību, savukārt Kolkas bērnu dārza grupās būs 36 bērni, no tiem piecgadīgo un sešgadīgo grupā — 18, kas liek domāt, ka nākamajos 2 gados Kolkas pamatskolā pirmklasniekiem vajadzētu būt.

Novada pašvaldības vārdā visiem skolēniem, skolotājiem un vecākiem novēlu spēkā, izturības un gaišu domu pilnu jauno mā-

Koncertā

Piensaimnieki, dibinot uzņēmējdarbības sakarus ar čehiem, ieguvuši ne tikai ražošanas partnerus. 21. VIII pilnī iepazīnāmies ar čehu un slovāku tautas mūziku. Iespaidos daļās Mākslas un mūzikas skolas skolotāja Dace Šmite.

— Koncertu atklāja Kolkas koklētāji. Pēc tam vārdu deva ciemiņu kvintetam. Tā sastāvā bija kontrabass, klarnete, vijole, akordeons un cimboles. Šis ar vālitēm spēlējamais stīgu instruments skanēja visos priekšnesumos.

Ciemiņu atskaņotājā mūzikā raksturīga bija tempa maiņa: sākums palēns, kam seko aizvien ātrāks turpinājums, vai arī lēnāks pantiņš un straujāks piedziedājums.

Vēlāk viesi iepazīstināja ar dejām. Tajās dziedāšana mijas ar dejošanu. Vīriem bija ļoti skaistas balsis! Savukārt sievas dejojot ik pa laikam spalgi iesaucās. Arī deju mūzikai ir raksturīgas gan tempa, gan taktsmēra maiņas. Jāatzīmē viņu tautas tērpi — sievietēm spilgti sarkanās zeķes, svārki — balti ar sarkanu, priekšauti koši zili ar baltu, raibi lakatiņi un sarkanās lentes matos.

Jāuzteic saskanīgā vijoliņu spēle. Ļoti augsts līmenis! Man īpaši patika kāda sald-sērīga melodija, kad pirmo balsi atskaņoja klarnete, bet otro — vijole.

Viesi rādīja arī šova elementus — kā četratā var spēlēt uz vienas vijoles. Viens spēlēja melodiju, trīs piespēlēja tādu «umpapā» — divi ar lociņiem katrs no savas puses, trešais ar pirkstiem palīdz veidot skaņas augstumu. Tādu numuru redzēju pirmoreiz. Vēl ievēroju, ka, pavadījumu spēlējot, vijolnieks pagrieza vijoli vertikāli.

Vienu dziesmu viesi aicināja dziedāt līdzi. Viņi zināja, ka tā ir mums pazīstama melodija, tikai ar saviem vārdiem. Piedziedājumu tiešām dziedājam: «Nav jau viegli, ir jau grūti dzīvot šajā pasaulē».

Savdabīgi bija tas, ka vienā instrumentālajā skaņdarbā ieskanējās gluži vai *Visa laba Jāņu zāle* motīvs. Vai tiešām līgodziesma? Nē, tikai sakritība, kas nobeigumā atkal atkārtojās. Skatītāju bija vidēji daudz, toties atsaucība — ļoti liela.

Alnis Auziņš

Administratīvajā komisijā

16. VIII sēdē Nr. 5 izskatīja 1 administratīvā pārkāpuma lietu par nepilngadīgas personas atrašanos alkohola reibumā (Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 171 1. p. 1. d.). Persona sodīta, izsakot brīdinājumu. Protokolu sastādījusi inspektore Evita Venera.

Dace Kurpniece, komisijas sekretāre

Modris Kalmanis (1953)
Melānija Amoliņa (1924)
Lūcija Graudiņa (1910)
Mirdza Stankevica (1925)
Aldis Kālis (1952)
Ņina Leitendorfa (1915)
Leons Kuzmins (1955)
Gunvalds Ernštreits (1940)
Mirdza Balmane (1925)

«Dundadznieks» Nr. 15 (120)
2011. gada augusts.

Dundagas novada domes izdevums, iznāk divas reizes mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā 3085.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.
Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Nauris Freimuts, Mareks Griciks, Velta Metene, Aivars Miška, Santa Namsone, Aldis Pinkens, Kristīne Savicka, Diāna Siliņa, Smaida Šnikvalde, Aiga Štrausa.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervēja. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 500 eks. **Internetā:** www.dundaga.lv/avize